

Sygn. akt I ACa 764/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 lutego 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSA Iwona Wiszniewska (spr.)
Sędziowie:	SA Danuta Jezierska SA Marta Sawicka
Protokolant:	sekretarz sądowy Piotr Tarnowski

po rozpoznaniu w dniu 7 lutego 2013 r. na rozprawie w Szczecinie

sprawy z powództwa B. K.

przeciwko Towarzystwu (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w R.

o stwierdzenie nieważności uchwały

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 20 lutego 2012 r., sygn. akt VIII GC 209/11

I. oddala apelację,

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 270 (dwieście siedemdziesiąt) złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

SSA M. Sawicka SSA I. Wiszniewska SSA D. Jezierska

Sygn. akt I ACa 764/12

UZASADNIENIE

B. K. wniósł o stwierdzenie nieważności uchwały nr 3 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Towarzystwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w R. w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego spółki i zmiany umowy spółki. Powód wniósł również o zasądzenie kosztów procesu wraz z ewentualnymi kosztami zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu powód podał, że powyższa uchwała jest sprzeczna z umową spółki oraz dobrymi obyczajami, jednocześnie godzi w interes spółki i ma na celu pokrzywdzenie wspólnika. Powód zakwestionował sposób podjęcia uchwały, zarzucając, że przedstawienie uchwały w zawiadomieniu było ogólnikowe i niedokładne przez

co wprowadziło wspólników w błąd a nadto, że nie był sporządzony protokół i nie została wybrana komisja skrutacyjna. Zarzucił, że uchwałę podjęto w głosowaniu tajnym niezgodnie regulaminem, a przy głosowaniu wykorzystano nieoznaczone karty. Ponadto powód zarzucił, że w głosowaniu brała udział G. P., która objęła udziały niezgodnie z umową spółki. Ponadto przy podejmowaniu uchwały członek zarządu J. D. głosował udziałami nabytymi niezgodnie z umową spółki. Kolejny zarzut dotyczył tego, że przewodniczący zgromadzenia nie doprowadził do przegłosowania poprawek do projektu uchwały nr 3. Powód podał, że sposób podjęcia uchwały jest niezgodny z dobrymi obyczajami ponieważ uchwała daje prawo poszczególnym wspólnikom objęcia tylko ściśle określonej liczby udziałów w ramach przysługującego im pierwszeństwa, a nabycie mniejszej liczby udziałów jest niemożliwe. Zdaniem powoda podjęta uchwała godzi w interes spółki ponieważ jest niezasadna z punktu widzenia planu finansowego na rok 2011. Uchwała godzi w interesy wspólników gdyż w ocenie powoda wniesione udziały na podwyższenie kapitału pozwolą na zwiększenie zysku, z którego tylko dwóch udziałowców ma zagwarantowaną wypłatę w postaci 20 % gratyfikacji. Powód zarzucił również, że uchwała podjęta została ze świadomym ukierunkowaniem na pogorszenie interesu wszystkich wspólników poza zarządem, a przy podejmowaniu uchwały nie poinformowano wspólników o kosztach złożenia oświadczenia o objęciu udziałów oraz o formie złożenia oświadczenia. Poza tym skierowanie przez zarząd pisma zachęcającego udziałowców do występowania z wnioskami o dobrowolne umorzenie udziałów jest zabiegiem dążącym przez zarząd do zwiększenia puli nieobjętych udziałów. Zdaniem powoda podwyższenie kapitału zakładowego spowoduje dziewięciokrotne zwiększenie odpowiedzialności majątkowej wspólników a równocześnie stworzy zarządowi możliwość zaciągania zobowiązań o wartości dziewięciokrotnie wyższej niż dotychczasowa, co jest niekorzystne z uwagi na to, że członkowie zarządu prowadzą działalność konkurencyjną wobec spółki.

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwana zakwestionowała zarzuty zgłoszone przez powoda do zaskarżonej uchwały wskazując, że została ona podjęta zarówno w zgodzie z umową spółki, obowiązującymi przepisami jak i też w żaden sposób nie godzi w dobra wymienione w dyspozycji przepisu art. 249 § 1 k.s.h.

Wyrokiem z dnia 20 lutego 2012 roku Sąd Okręgowy w Szczecinie oddalił powództwo oraz zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 360 zł tytułem kosztów procesu.

Sąd Okręgowy ustalił, że B. K. jest wspólnikiem pozwanej Towarzystwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w R.. Pismem z dnia 30 maja 2011 roku B. K. został zawiadomiony o zwołaniu Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników wymienionej spółki, które miało się odbyć w W. nr 3. Z treści powyższego pisma wynikało, że zgromadzenie zostało zwołane na dzień 14 czerwca 2011 roku, na godzinę 17.00. Określono następujący porządek obrad: otwarcie Zgromadzenia Wspólników, wybór Przewodniczącego Zgromadzenia, stwierdzenie prawidłowości zwołania Zgromadzenia i jego zdolności do podejmowania uchwał, przyjęcie porządku obrad, podjęcie uchwały w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego spółki poprzez zmianę § 8 ust. 1 umowy spółki, z kwoty 51 200 zł do kwoty 454400 zł to jest o kwotę 403 200 zł poprzez utworzenie 5 040 nowych udziałów po osiemdziesiąt złotych każdy, które zostaną objęte przez dotychczasowych wspólników (proporcjonalnie do posiadanych udziałów) i pokryte gotówką, podjęcie uchwały w sprawie zobowiązania Zarządu do sporządzenia tekstu jednolitego umowy spółki, zamknięcie zgromadzenia.

W dniu 14 czerwca 2011 roku odbyło się Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Spółki (...). Przewodniczącym Zgromadzenia został J. D., który stwierdził, że na Zgromadzeniu obecni byli wspólnicy reprezentujący 90,79 % kapitału zakładowego spółki. Powód nie zgłosił sprzeciwu co do uchwały nr 2 w sprawie przyjęcia porządku obrad. Uczynił to jedynie A. R..

Uchwałą nr 3 podjętą w głosowaniu tajnym Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników pozwanej spółki postanowiło podwyższyć kapitał zakładowy spółki z kwoty 51 200 zł do kwoty 454 400 zł, to jest o kwotę 403 200 zł poprzez utworzenie 5 040 nowych udziałów po osiemdziesiąt złotych każdy udział, które w całości zostaną pokryte przez obejmujących je wspólników wkładami pieniężnymi. Dotychczasowi wspólnicy mieli prawo objęcia nowo utworzonych 5 040 udziałów w stosunku do ich dotychczasowych udziałów. W pkt 3 zobowiązano zarząd pozwanej spółki do jednoczesnego pisemnego wezwania wszystkich wspólników do wykonania przysługującego wspólnikom

prawa pierwszeństwa do objęcia nowych udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym w stosunku do swoich dotychczasowych udziałów w terminie jednego miesiąca od dnia wezwania, W razie niewykonania przysługującego wspólnikom prawa pierwszeństwa do objęcia udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym w stosunku do dotychczasowych udziałów w określonym terminie upoważniono zarząd pozwanej spółki do zaoferowania objęcia nieobjętych przez wspólników udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym dowolnie wybranym przez zarząd osobom, w tym wspólnikom spółki, którzy z pierwszeństwa już skorzystali (pkt 4). Dokonano zmiany § 8 umowy spółki w ten sposób, że nadano mu następujące brzmienie: „ § 8 ustęp 1 Kapitał zakładowy spółki wynosi 454 400 zł i dzieli się na 5 680 udziałów o wartości nominalnej 80 zł.” Za przyjęciem uchwały oddano 470 głosów/ Przeciw przyjęciu uchwały oddano 82 głosy. Głosów wstrzymujących się oddano 20. Wspólnik B. K. zażądał zaprotokołowania, że głosował przeciwko podjęciu uchwały nr 3 ponieważ działa na szkodę udziałowców i składa sprzeciw przeciwko podjętej uchwale. Wspólnicy S. W., J. H. i A. R. zażądali zaprotokołowania, że głosowali przeciwko podjęciu uchwały nr 3 i składają sprzeciw przeciwko podjętej uchwale. Innych sprzeciwów do podjętej uchwały nr 3 nie zgłoszono. Wspólnik B. G. udzielił pełnomocnictwa M. Ś. do głosowania w jego imieniu nad uchwałą nr 3 w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego spółki. Z powyższego zgromadzenia został sporządzony przez notariusz W. G. protokół Rep. A numer (...), przy czym protokołowane były tylko podjęte przez zgromadzenie uchwały. Nie protokołowano wniosków wspólników S. W., J. H. i A. R. o wprowadzenie zmian do uchwały o podwyższeniu kapitału zakładowego. Udział w Zgromadzeniu Wspólników w dniu 14 czerwca 2011 roku brali wyłącznie wspólnicy pozwanej spółki, przy czym wszyscy obecni na Zgromadzeniu posiadali uprawnienia do głosowania.

Powyższa uchwała budziła kontrowersje wśród niektórych wspólników. S. W. twierdziła, że korzystniej dla udziałowców byłoby gdyby nowoutworzone udziały pokryć z kapitału zapasowego a nie poprzez wkłady pieniężne obejmujących te udziały wspólników. Zgłosiła sprzeciw do tej uchwały z uwagi na to, że nie chciała angażować swoich własnych pieniędzy na objęcie nowoutworzonych udziałów. Z kolei sprzeciw wspólnika A. R. budził przede wszystkim sposób powiadomienia wspólników o projektowanej uchwale ponieważ w zawiadomieniu pomięto kwestię zagospodarowania udziałów nieobjętych. Nadto wspólnik ten uważał, że nie było potrzeby podnoszenia kapitału spółki. Zaproponował on aby podwyższenie kapitału zakładowego nastąpiło poprzez przesunięcie kwot z kapitału zapasowego, jednak stanowisko to nie znalazło aprobaty. Wspólnik J. H. również wyraził sprzeciw z uwagi na brak w zawiadomieniu o zgromadzeniu projektu uchwały nr 3, poza tym uważał, że udziały powinny być proporcjonalnie podzielone na wszystkich pozostałych wspólników.

Potrzebę zwiększenia kapitału zakładowego pozwanej spółki uzasadniano potrzebą wzrostu wiarygodności i statusu majątkowego firmy jako podmiotu w relacjach gospodarczych, zwiększenia zdolności prawnych jako istotnego czynnika rozwoju spółki, zwiększenia zakresu aktywności gospodarczej, finansową firmy w warunkach kryzysu gospodarczego i ryzyka, inwestowania wspólników we własną firmę, inwestycji związanych z dostosowaniem do wymogów i standardów technologicznych prowadzonej działalności rolniczej, zmiany zakresu działania w sensie obszarowym, związaną z zakończeniem umów dzierżawy i brakiem możliwości ich przedłużenia. Zwiększenie kapitału uzasadniano także katastrofalną suszą, która miała wpłynąć drastycznie na obniżenie przychodów bieżących ze sprzedaży produkcji, a także zobowiązaniem w kwocie 2 045 000 zł z tytułu zaciągniętych kredytów, których upływają terminy spłaty.

W piśmie z dnia 28 czerwca 2011 roku zarząd pozwanej spółki wezwał powoda do wykonania prawa pierwszeństwa w objęciu podwyższonego kapitału zakładowego spółki w stosunku do posiadanych dotychczas udziałów. Jednocześnie poinformowano powoda, że przysługuje mu prawo objęcia 32 udziałów o nominalnej wartości 80 zł każdy o łącznej wartości 2 560 zł. Wspólnik pozwanej spółki (...) wnioskował o umorzenie wszystkich należących do niego udziałów w ilości 4 sztuk, a wspólnik M. P. wnioskował o umorzenie 8 z 10 należących do niego udziałów. S. W. także złożyła wniosek o umorzenie swoich 8 udziałów. W związku z powyższym w piśmie z dnia 5 lipca 2011 roku zarząd pozwanej spółki poinformował powoda, że ponownie zaistniała konieczność zwołania Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników w celu podjęcia stosownych uchwał w przedmiocie umorzenia udziałów. Powód w dniu 25 lipca 2011 roku złożył w formie aktu notarialnego oświadczenie o objęciu udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym

pozwanej spółki dalsze 32 udziały o łącznej wartości 2 560 zł, które pokryte zostały wkładem pieniężnym. Udziały w podwyższonym kapitale zakładowym objęli także J. R. i A. H..

Powód w związku z wytoczeniem niniejszego powództwa zwrócił się do zarządu pozwanej spółki z wnioskiem o umożliwienie mu przeglądania dokumentów spółki wymieniając szczegółowo dokumenty o udostępnienie, których prosił. Jednocześnie zwrócił się o sporządzenie kopii dokumentów: protokołu zgromadzenia wspólników z dnia 20 lipca 2011 roku, pisma do sądu rejestrowego związanego z podwyższeniem kapitału, księgi udziałów, protokołu audytu, bilansu i rachunku zysków i strat za okres od 1 stycznia 2011 roku do dnia 30 listopada 2011 roku. W odpowiedzi poinformowano powoda o terminie i miejscu przeglądania dokumentów jednocześnie odmówiono wykonania kopii żądanych dokumentów oraz odmówiono wglądu do dokumentów w przedmiocie wniosków udziałowców o umorzenie kapitału i oświadczeń osób o objęciu zaoferowanych udziałów. W dniu 21 grudnia 2011 roku udostępniono powodowi następujące dokumenty: wystąpienie do sądu rejestrowego związane z podwyższeniem kapitału zakładowego, analizę ekonomiczną sporządzoną przez T. W. (1), protokół Rady Nadzorczej z dnia 22 września 2011 roku. Poinformowano, że na 31 listopada 2011 roku spółka nie sporządziła bilansu i rachunku zysków i strat.

Po dokonaniu powyższych ustaleń Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że powództwo jest niezasadne.

Sąd pierwszej instancji odwołał się do treści art. 252 § k.s.h. i wskazał, że przepis ten obejmuje przypadki, w których ma miejsce naruszenie przepisów ustawy, zarówno bezwzględnie obowiązujących, jak i dyspozytywnych, które nie zostały zmienione wolą stron. Nie o każdy obowiązujący przepis prawa, ale o ustawę kodeks spółek handlowych. Naruszenie przepisów ustawowych wiąże się z nieważnością uchwały, a nie koniecznością jej uchylecia. Sąd Okręgowy skonstatował, że każda uchwała podejmowana przez zgromadzenie wspólników stanowi bowiem samoistną czynność i jest odrębnym aktem prawnym, stąd też błędy popełnione podczas podejmowania określonej uchwały nie przekładają się automatycznie na wady innych uchwał, nawet jeśli zostały podjęte w trakcie tego samego zgromadzenia. Sprzeczność z prawem może odnosić się zarówno do samej treści uchwały, jak i do sposobu zwoływania i obradowania zgromadzenia oraz trybu podejmowania uchwał. Nie każde przy tym pogwałcenie prawa daje powód do skutecznej skargi, ale tylko takie, które miało lub mogło mieć wpływ na uchwałę.

Następnie Sąd Okręgowy wskazał, że artykuł 249 k.s.h. wprowadza - w odróżnieniu od art. 252 k.s.h. - możliwość zaskarżenia uchwały, tj. wniesienia powództwa o uchylenie uchwały. Warunkiem zaskarżenia jest zaistnienie przesłanek z art. 249 § 1 k.s.h. i wytoczenie powództwa w terminie (art. 251 k.s.h.) i przez osoby legitymowane do tego (art. 250 k.s.h.).

W niniejszej sprawie powód podnosił, że kwestionowana przez niego uchwała została podjęta w sposób niezgodny z umową spółki, oraz podniósł zarzut wadliwego sformułowania zawiadomienia, zarzut wadliwości glosowania, zarzut udziału w zgromadzeniu wspólników nieuprawnionych osób, oraz zarzut sprzeczności uchwały z dobrymi obyczajami, oraz zarzuty godzenia uchwały w interes spółki, oraz w interes wspólników. Wskazane zarzuty dotyczą nie tylko powództwa z art. 249 k.s.h. ale także z art. 252 k.s.h., w tej części gdzie wskazuje, że uchwała numer 3 jest sprzeczna z przepisami prawa.

Zdaniem Sądu pierwszej instancji niezasadny okazał się formułowany zarzut wadliwego sformułowania zawiadomienia o porządku obrad. Odwołując się do treści art. 238 § 2 k.s.h. Sąd Okręgowy wyjaśnił, że tylko w przypadku zmiany umowy spółki z o.o. wymaga się podania istotnych elementów proponowanej treści zmian, nawet zatem nie dosłownie tej treści (art. 238 § 2 zd. 2 k.s.h.). W niniejszej sprawie jak wynika z zawiadomienia o zgromadzeniu zawarta jest informacja (pkt 6 zawiadomienia) o zmianie umowy spółki w przedmiocie podwyższenia kapitału zakładowego poprzez utworzenie nowych udziałów i objęcia ich przez dotychczasowych wspólników proporcjonalnie do posiadanych udziałów i pokrycia gotówką. Są zatem wskazane istotne elementy treści proponowanych zmian.

W ocenie Sądu pierwszej instancji nieuzasadniony okazał się również zarzut niesporządzenia protokołu obrad zgromadzenia, gdyż do pozwu sam powód dołączył protokół Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników pozwanej spółki protokolowany przez notariusz W. G., co jest zgodne z regulacją art. 255 § 3 k.s.h.

Również bezzasadny okazał się zarzut wadliwego głosowania oraz udziału w głosowaniu osób nieuprawnionych. Należy odnotować, że zgodnie z treścią przepisu art. 247 § 1 k.s.h. głosowanie jest jawne, lecz w myśl § 2 tajne głosowanie należy zarządzić na żądanie choćby jednego ze wspólników. Z protokołu Nadzwyczajnego Zgromadzenia pozwanej spółki, wynika, że przewodniczący zgromadzenia, będący jednocześnie wspólnikiem pozwanej spółki zarządził tajne głosowanie, należy więc przyjąć, że wobec braku wzmianki o żądaniu innych podmiotów uczynił tak na swoje żądanie. Powód w żaden sposób nie wykazał, że karty do głosowania były nieprawidłowe co miałyby doprowadzić do sfalszowania tajnego głosowania. Powód też w żaden sposób nie wykazał, aby G. P. czy J. D. nie byli wspólnikami pozwanej spółki, a z księgi udziałów dołączonej do odpowiedzi na pozew wynika, że są wspólnikami pozwanej spółki.

Przechodząc do rozważań nad sformułowanym przez powoda zarzutem sprzeczności uchwały numer 3 z dobrymi obyczajami, oraz godzeniem owej uchwały w interes spółki lub wspólnika Sąd Okręgowy odwołał się do treści art. 249 § 1 k.s.h. Powód upatrywał sprzeczności uchwały numer 3 z dobrymi obyczajami, wskazując, że uchwała jest nieuczciwa z uwagi na wewnętrzne stosunki w spółce, gdyż gwarantuje tylko dwóm członkom zarządu wypłaty z zysku, ponadto uchwała daje wspólnikom prawo objęcia określonej liczby udziałów w ramach przysługującego im prawa pierwszeństwa, zaś nabycie mniejszej liczby udziałów jest niemożliwe. Wskazano, że nieobjęcie udziałów powoduje, że będą one pozostawały w gestii zarządu, ponadto wskazano, że w uzasadnieniu uchwały zarząd posługuje się nieprawdziwymi informacjami. Należy wskazać, że uchwała numer 3 o podwyższeniu kapitału zakładowego, opiera się na zasadzie proporcjonalności to jest prawie nabycia nowo utworzonych udziałów proporcjonalnie do posiadanych udziałów, zatem nie oddziałuje ona negatywnie na prawa i obowiązki wspólników. Do podwyższenia kapitału zakładowego doszło wskutek zmiany umowy spółki co pozostaje w zgodzie z art. 257 § 1 k.s.h. § 2 przewiduje zaś podwyższenie kapitału zakładowego przez podwyższenie wartości nominalnej udziałów istniejących lub ustanowienie nowych. W niniejszej sprawie doszło do ustanowienia nowych udziałów, w takiej sytuacji konieczne jest zatem objęcie nowo utworzonych udziałów w spółce i oświadczenie w tym zakresie musi być złożone w formie aktu notarialnego (art. 258 § 2 k.s.h). Nie jest możliwe objęcie nowych udziałów przez spółkę utworzonych wskutek podwyższenia kapitału zakładowego z uwagi na zakaz ustanowiony w art. 200 k.s.h. Z tych też względów nie jest zasadny zarzut powoda, że pokrycie nowych udziałów gotówką powinno nastąpić ze środków spółki, a nie wspólników. Pierwszeństwo do objęcia nowych udziałów dotychczasowych wspólników stosownie do swoich dotychczasowych udziałów przewiduje przepis art. 258 § 1 k.s.h. Pierwszeństwo w objęciu udziałów powstałych wskutek podwyższenia kapitału zakładowego spółki z o.o. nie jest obowiązkiem wspólników, a jedynie przysługującym im prawem. Dlatego w sytuacji, gdy wspólnicy nie skorzystają z niego, zarząd spółki może zaoferować objęcie udziałów osobom dowolnie wybranym, również tym wspólnikom danej spółki, którzy z pierwszeństwa już skorzystali. W świetle powyższego nie są zasadne zarzuty powoda, że taka konstrukcja uchwały numer 3 narusza dobre obyczaje. Podjęta uchwała numer 3 nie godzi również w interes spółki ani też w interes wspólników. Uchwała o podwyższeniu kapitału zakładowego nie godzi w interes spółki, gdyż ma na celu zwiększenie kapitału spółki, a zatem jej bezpieczeństwa. Prawo każdego wspólnika do objęcia nowo utworzonych udziałów stosownie do przepisów kodeksu spółek handlowych, także w żaden sposób nie narusza praw wspólników.

Zdaniem Sądu Okręgowego, wskazywane przez powoda okoliczności, które miały być stwierdzone zeznaniami notariusza W. G. są nieistotne, a powoływane nieścisłości w protokole mają znaczenie drugorzędne co spowodowało oddalenie wniosku powoda.

Konsekwencją oddalenia powództwa, było na podstawie art. 98 k.p.c. obciążenie powoda kosztami procesu poniesionymi przez pozwaną spółkę.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego wywiódł powód, zaskarżając w go w całości i zarzucając:

- nie wyjaśnienie wszystkich okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, a w szczególności pominięcie materiału dowodowego, o którego dostarczenie powód występowała,
- uznanie za wiarygodne nieprawdziwych wyjaśnień pozwanej i wybiórcze, a wręcz tendencyjne zastosowanie zeznań świadków,
- zignorowanie precyzyjnych wyliczeń wskazujących jednoznacznie w jaki sposób doszło do działania na szkodę wspólnika,
- zignorowanie przez Sąd okoliczności wskazujących, że uchwała służy zarządowi spółki do bezkarnego działania na jej szkodę.

Podnosząc powyższe zarzuty apelujący wniósł o zmianę wyroku Sądu Okręgowego poprzez uchylenie uchwały nr 3 z dnia 14 czerwca 2011 roku oraz zasądzenie się od pozwanej na rzecz powoda kosztów procesu.

W uzasadnieniu apelujący podniósł, że Sąd nie rozpoznał wszystkich istotnych okoliczności i pominął wniosku dowodowe powoda. Zdaniem powoda, Sąd działając stronniczo pominął istotne dla sprawy zeznania świadków i zbagatelizował argumenty wynikające z obliczeń i dokonań zarządu. Zdaniem apelującego, przewodniczący nie poddał pod głosowanie jakiegokolwiek poprawki. W ocenie powoda, Sąd dał wiarę kłamstwom zarządu. W ocenie apelującego, głównym powodem podjęcia uchwały, było przejęcie nieobjętych udziałów przez członka zarządu J. D.. W konsekwencji tych działań dwaj członkowie zarządu łącznie z G. P. dysponują taką ilością głosów, że odtąd jakiegokolwiek ich działania będą zupełnie bezkarne. Zdaniem powoda Sąd zignorował fakt, że podjęto uchwałę o podwyższeniu kapitału, a w kilka dni później umorzono udziały powodując, że na tym zabiegu ze spółki wyprowadzono 1.100.000 zł. Uchwałę o umorzeniu podjęto zanim wezwano wspólników do objęcia nowoutworzonych udziałów. Sąd uznając, że uchwała o podwyższeniu kapitału zakładowego ma na celu zwiększenie kapitału spółki, a zatem jej bezpieczeństwa, ignoruje fakt, że kapitał spółki zmniejszył się netto o 645.600 zł. Jeżeli zarząd chciał umarzać udziały to mógł i powinien tego dokonać przed podjęciem uchwały o podwyższaniu. Członkowie Zarządu mogli także umorzyć część posiadanych przez siebie udziałów i tym samym zwiększyć pulę tych nieobjętych. Zdaniem apelującego, zarząd naruszył dobre obyczaje przez to, że najpierw w uchwale zabezpieczył sobie i tylko sobie prawo do dysponowania nieobjętymi udziałami, których pulę celowo zwiększył zanim wezwał wspólników do obejmowania udziałów niezgodnie z uchwałą nr 3. Zdaniem powoda, 983.564 zł trafiło w ręce jednego udziałowca dzięki manipulacjom dokonany przez Zarząd. Zdaniem powoda, Sąd celowo nie przesłuchał Pani Notariusz, żeby nie zdemaskować nieprawidłowości jakich się dopuściła zapisując w protokóle nieprawdziwe informacje. Sąd nie zainteresował się kartami do głosowania, ale bezkrytycznie uznał, że były prawidłowe. Powód nie mógł tego faktu udowodnić ponieważ karty do głosowania znajdują się w wyłącznej dyspozycji pozwanej. Zdaniem apelującego, Sąd w ogóle nie był zainteresowany wyjaśnieniem postawionych przez niego zarzutów, bo nie wezwał pozwanej do przedłożenia dokumentów zgodnie z wnioskiem zawartym w piśmie z dnia 23 stycznia 2012 roku. Ponadto Sąd z sobie tylko wiadomych powodów nie wezwał pozwanej do okazania aktualnej księgi udziałów. Zdaniem powoda, uchwała nr 3 jest nieważna ponieważ nie została wykonana: H. K. miał objąć 160 udziałów, a został wezwany do objęcia 40 i objął 40, M. P. miał objąć 80, a został wezwany do objęcia 16 i objął 16 udziałów; T. N. miała objąć 80 udziałów, a została wezwana do objęcia 24 i objęła 24 udziały; T. S., S. W., T. W. (2), J. W., B. Ł. oraz Z. K. wcale nie zostali wezwani do objęcia udziałów w ilości określonej w uchwale i w konsekwencji nie objęli żadnych udziałów. Dodatkowo w głosowaniu wzięła G. P., która nabyła udziały w spółce niezgodnie z przepisami prawa i zasadami określonymi w umowie spółki. Ponadto J. D. w głosowaniu posługiwał się udziałami, w których posiadanie wszedł niezgodnie z umową spółki.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja powoda okazała się bezzasadna.

Sąd Okręgowy poczynił prawidłowe ustalenia, które Sąd Apelacyjny przyjmuje za własne. Ustalenia te Sąd I Instancji poparł wnikliwą i rzetelną analizą zebranych dowodów, a ocena tych dowodów dokonana przez ten Sąd odpowiada zasadom logiki i obejmuje wszystkie okoliczności sprawy. W wyczerpującym i sporządzonym zgodnie z art. 328 § 2 k.p.c. uzasadnieniu wyroku, Sąd Okręgowy dokładnie określił dowody, na których się oparł, wyjaśnił podstawę prawną wyroku i przytoczył w tym zakresie przepisy prawa.

Domagając się stwierdzenia nieważności uchwały powód zarzucał zarówno nieprawidłowości w sposobie jej podjęcia jak również zarzucając, że jest ona niezgodna z dobrymi obyczajami, godzi w interes spółki oraz interesy wspólników wnosił o jej uchylenie. Mimo, iż powód w piśmie z dnia 23 stycznia 2012 roku jednoznacznie podał, że domaga się stwierdzenia nieważności uchwały, Sąd Okręgowy nie umorzył postępowania w części dotyczącej roszczenia o uchylenie uchwały i oddalając powództwo objął swymi rozważaniami zarówno roszczenie o stwierdzenie nieważności uchwały jak i roszczenie o uchylenie uchwały. Również apelacja zawiera zarzuty dotyczące obu zgłoszonych roszczeń. W tych okolicznościach Sąd Apelacyjny na podstawie art. 203 k.p.c. uznał iż roszczenie powoda o uchylenie uchwały nie zostało cofnięte i ocenił zarzuty apelacyjne zgłoszone do obu roszczeń.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do kwestii sposobu procedowania przy podejmowaniu zaskarżonej uchwały Sąd Apelacyjny w całości podziela stanowisko Sądu Okręgowego w tym zakresie i uznaje, że zarzucane nieprawidłowości nie wystąpiły.

Przede wszystkim zgodzić należy się z Sądem pierwszej instancji, że obowiązek wskazania w zaproszeniu istotnych elementów treści proponowanych zmian nie oznacza, iż należy przedstawić dokładne brzmienie proponowanych uchwał. Celem art. 238 § 2 k.s.h. jest niedopuszczenie do podjęcia uchwał, które mogłyby stanowić zaskoczenie dla wspólników. W przypadku zamierzonych zmian umową ustawowym warunkiem gwarantującym osiągnięcie tego celu jest przytoczenie w ogłoszeniu jedynie istotnych elementów treści proponowanych zmian. Zauważyć należy, iż inaczej tą kwestię reguluje przepis art. 404 § 1 k.s.h. (...) spółki akcyjnej powinni bowiem móc porównać projektowane zmiany z dotychczasowym brzmieniem statutu bez sięgania do statutu. Jeżeli zakres zamierzonych zmiany jest znaczny, w ogłoszeniu można zamieścić zamiast dotychczasowych obowiązujących postanowień i proponowanych ich zmian, projekt nowego tekstu jednolitego statutu wraz z wyliczeniem nowych i zmienionych postanowień statutu. W konsekwencji, przyjęć należy, iż zaproszenie w spółce z ograniczoną odpowiedzialność wymogów powyższych spełniać nie musi. Wystosowane w niniejszej sprawie, w słusznej ocenie Sądu Okręgowego, spełniały wymogi poinformowania wspólnika o istnych elementach zamierzonych zmian.

Sąd Apelacyjny podziela także stanowisko Sądu pierwszej instancji odnośnie wzięcia udziału w głosowaniu G. P., która rzekomo nabyła udziały w spółce niezgodnie z przepisami prawa i zasadami określonymi w umowie spółki oraz odnośnie posługiwania się przez J. D. w głosowaniu udziałami, w których posiadanie wszedł niezgodnie z umową spółki. Przede wszystkim okoliczności powyższych powód nie wykazał. Wskazywał jedynie, na odmowę przedstawienia mu dokumentów, z których wynikać miało być, iż G. P. jest udziałowcem oraz na nieprawidłowości w umowie na podstawie której część udziałów w spółce nabył J. D., której to umowy jednakże powód nie przedstawił. Istotnie, w przypadku spółek z ograniczoną odpowiedzialnością wpis w księdze udziałów nie rozstrzyga, kto jest wspólnikiem a tego rodzaju wpis ma znaczenie deklaratywne i pełni funkcję porządkową, jednakże obowiązek wykazania, iż osoba głosująca nie jest wspólnikiem spoczywał na skarżącym uchwałę. Zauważyć przy tym należy, iż wnioski dowodowe złożone przez powoda w piśmie z dnia 23 stycznia 2012 roku, odnośnie zobowiązanie pozwanej do przedłożenia stosownych dokumentów, były wnioskami spóźnionymi w świetle znajdującego zastosowanie w niniejszej sprawie przepisu art. 479¹² § 1 k.p.c. w zw. z art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 16 września 2011 roku o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. nr 233, poz. 1381). Powód nie wykazał aby nie mógł złożyć wniosku o zobowiązanie pozwanej do przedłożenia stosownych dokumentów już w pozwie.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego powód nie wykazał również innych zarzucanych nieprawidłowości w tym w odniesieniu do sposobu oznaczenia kart do głosowania czy też co do sporządzenia protokołu. Chybiona jest argumentacja o niemożności udowodnienia faktu posługiwania się nieoznakowanymi kartami do głosowania. Podkreślenia wymaga,

iż na tę okoliczność powód nie wnioskował nawet o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków. Przesłuchani zaś S. W., A. R. i J. H. nie wskazywali na istnienie jakichkolwiek nieprawidłowości w tym zakresie. Na zebraniu również nie podnoszono powyższej kwestii. Słusznie przy tym Sąd Okręgowy wskazał, iż głosowanie tajne było uzasadnione w świetle postanowień regulaminu skoro zarządzone zostało przez Przewodniczącego, który jako udziałowiec spółki miał prawo domagania się głosowania w sposób tajny. Podkreślić należy, iż powód w niniejszej sprawie domagał się stwierdzenia nieważności uchwał ,co może nastąpić jedynie w przypadku ich sprzeczności z ustawą a nie z regulaminem głosowania na Zgromadzeniu Wspólników, na który to regulamin powoływał się powód. Obowiązek protokołowania, o którym mowa w art. 248 § 1 k.s.h., dotyczy nie samego przebiegu zgromadzenia wspólników, ale podejmowanych uchwał. Protokół, jaki sporządzony został w niniejszej sprawie w formie notarialnej zawiera wszystkie niezbędne elementy o jakich mowa w art. 248 § 2 k.s.h. Wbrew zarzutom powoda, z wymienionego przepisu nie wynika także aby obowiązkowe było sporządzenia protokołu w trakcie trwania zgromadzenia. Innymi słowy protokół nie musi być dokumentem tworzonym w czasie rzeczywistym. Z powyższych przyczyn za prawidłowe Sąd Apelacyjny uznaje również oddalenie wniosku o przesłuchania w charakterze świadka notariusza, który sporządził protokół, choćby z tego powodu, iż świadek miał zeznawać na okoliczność niezaprotokołowania zgłoszonych wniosku o wprowadzenie zmian do uchwał a z treści art. 248 § 2 k.s.h. nie wynika aby istniał obowiązek protokołowania powyższych okoliczności. Kończąc tę część rozważań, podkreślić należy, iż wszelkie nieprawidłowości w zwołaniu zgromadzenia wspólników, podobnie jak i inne uchybienia w podejmowaniu uchwały, mające charakter wyłącznie formalny, mogą stanowić skuteczną podstawę żądania stwierdzenia nieważności uchwały tylko wtedy, gdy wpłynęły na jej treść (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 8 grudnia 1998 r., I CKN 243/98, OSNC 199/6/116, z dnia 16 lutego 2005 r., II CK 296/04, OSNC 2006/2/31, z dnia 10 marca 2005 r., III CK 477/04, Wokanda 2005/7 - 8/15). W okolicznościach rozpoznawanej sprawy trudno dostrzec ów wpływ w sytuacji gdy ponad połowa udziałów w spółce znajdowała się rękach jednej osoby, głosującego za podjęciem uchwały Prezesa Zarządu pozwanej spółki.

Odnosząc się do pozostałych zarzutów, wskazać należy wyjściowo, iż powód powoływał się na niezgodność uchwały z dobrymi obyczajami oraz godzenie jej w interes spółki oraz interes wspólników a zatem na przyczyny stanowiące podstawę ewentualnego uchylenia uchwały po myśli art. 249 § 1 k.s.h. Wskazać należy, iż obszerne powoływanie się przez powoda na skutki dokonanego umorzenia udziałów nie można uznać za skuteczny argument przemawiający za uznaniem, że spełnione są przesłanki , o jakich mówi art. 249 § 1 k.s.h. Uchwała o umorzeniu udziałów nie została bowiem zaskarżona Pozostaje ważna i skuteczna. Według powoda łączne wprowadzenie w życie kwestionowanej w niniejszej sprawie uchwały o podwyższeniu kapitału i uchwały o umorzeniu udziałów spowodowało nieuzasadnione zmiany w stosunkach własnościowych wspólników jak i nieuzasadnione zmiany wartości udziału. Przy braku zaskarżenia uchwały i umorzeniu części udziałów tych działań nie można już odwrócić. Podkreślić należy, iż apelujący zasadniczo nie kwestionuje przyczyn jakie legły u podstaw decyzji o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki, a które wymienione zostały w piśmie z dnia 14 czerwca 2011 roku (k.17). Powód wskazywał co prawda na niezgodność uzasadnienia uchwały z planem finansowym, jednakże wskazanie w planie celu jako „pozyskiwanie nowych źródeł dochodów” w żaden sposób nie wyklucza konieczność podwyższenia kapitału. Oczywistym jest, iż „zwiększenie zdolności prawnych” o jakim mowa w punkcie 2 uzasadnienia uchwały nie jest zwiększeniem wydatków na obsługę prawną a chodzi o polepszenie pozycji spółki w obrocie. Zdaniem powoda, uchwała de facto doprowadzić ma do wzbogacenia członków zarządu, którzy przejmą udziału. Tymczasem przejście udziałów przez członków zarządu możliwe było dopiero gdy uprawnieni wspólnicy nie skorzystają ze swojego prawa do objęcia nowych udziałów. Rozwiązanie takie uznać należy za sprawiedliwe i akceptowane w orzecznictwie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2004 r., sygn. IV CK 449/03, MoP 2004 nr 13). Podnoszenie przy tym w obecnym postępowaniu, iż na mocy innej, wcześniejszej uchwały dwaj członkowie zarządu są uprawnieni do zysków ze Spółki uznać należy za chybione. Przede wszystkim zaś nie ma podstaw do twierdzenia, iż Zarząd Spółki celowo wzywał wspólników do umarzania udziałów. Umarzanie udziałów przez wspólników miało zaś charakter dobrowolny. Wspólnik ma prawo zarówno objąć nowe udziały w spółce jak również umorzyć posiadane.

Zauważyć wreszcie należy, iż trudno mówić o naruszeniu interesów powoda skoro objął on wszystkie nowo utworzone udziały a następnie zbył je w dniu 1 października 2012 roku na rzecz osoby trzeciej. W odniesieniu do kwestii uprawnień wspólnika, który utracił członkostwo w spółce już po podjęciu uchwały, Sąd Najwyższy stoi na stanowisku,

że były udziałowiec zachowuje legitymację do zaskarżenia uchwały walnego zgromadzenia, która dotyczy jego praw korporacyjnych lub majątkowych, natomiast traci legitymację do zaskarzania uchwał, które nie dotyczą jego praw (zob. wyrok SN z 7 lutego 2006 r., IV CSK 41/05, OSP 2006, z. 9, poz. 108 oraz wyrok z 9 września 2010 r., I CSK 530/09, Biul. SN 2010, nr 1 W wyrokach tych Sąd Najwyższy stwierdził, że przewidziana w art. 422 § 2 pkt 2 w zw. z art. 425 § 1 k.s.h. legitymacja akcjonariusza do żądania stwierdzenia nieważności uchwały walnego zgromadzenia jest legitymacją czynną w znaczeniu materialnoprawnym. Zgodnie z art. 316 § 1 k.p.c. sąd wydając wyrok bierze za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy. Decydujący zatem, dla oceny legitymacji powoda do żądania stwierdzenia nieważności uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszy, jest stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy, a nie stan rzeczy istniejący w chwili podejmowania zaskarżonej uchwały lub w chwili wytoczenia powództwa. Przewidziana w art. 192 pkt 3 regulacja stwierdzająca, że zbycie w toku sprawy rzeczy lub prawa, objętych sporem, nie ma wpływu na dalszy bieg sprawy, jest wyjątkiem od zasady przewidzianej w art. 316 § 1 k.p.c. i nie może być wykładana rozszerzająco. Odnosi się ona ściśle tylko do zbycia w toku procesu rzeczy lub prawa objętych sporem, i nie może mieć zastosowania do zbycia przez powoda - akcjonariusza w toku procesu wytoczonego na podstawie art. 425 k.s.h. posiadanych przez niego akcji pozwanej spółki akcyjnej, skoro ani akcje te, ani związane z nimi prawa nie są przedmiotem sporu w tym procesie. Argumentacja ta pozostaje właściwa również dla roszczeń współnika spółki z ograniczoną odpowiedzialnością opartych na art. . 249 § 1 i 252 k.s.h. albowiem konstrukcja tych przepisów jest taka sama.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.

Na podstawie art. 98. k.p.c. powód jako strona przegrywająca ponosi koszty postępowania apelacyjnego w tym wynagrodzenia adwokata pozwanej w kwocie 270 zł.

SSA M. Sawicka SSA I. Wiszniewska SSA D. Jeziarska